

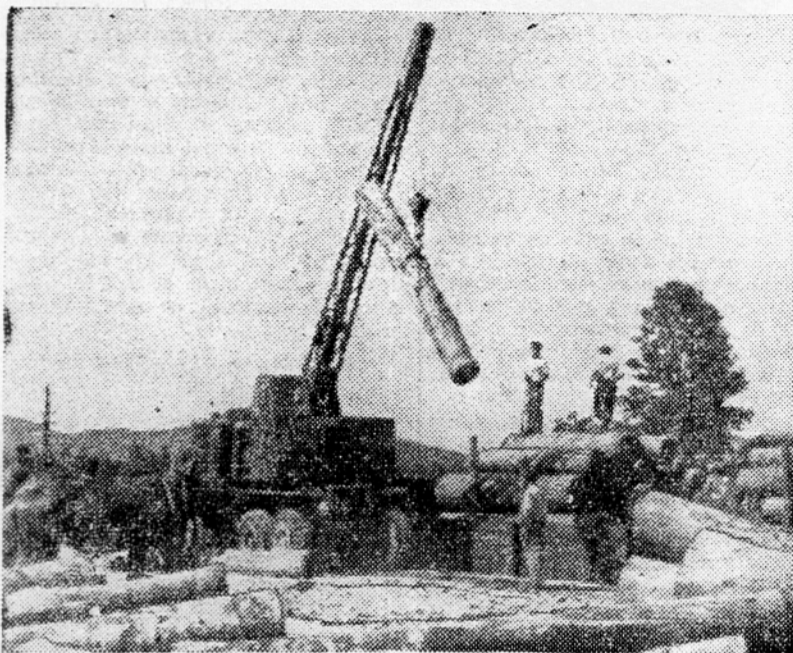
SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, sredo 19. julija 1950

LETO XI, ŠT. 170 / POSAMEZNA STEVILKA 2 DIN

3000 vagonov lesa v štirinajstih dneh

Automobilski žerjav naklada les na kočevski postaji

Ko so se v mesecu juniju nakopičile na kamionskih cestah ogromne zaloge lesa, je vse kazalo, da bo slabše izpolnjen plan odpreme in izvoza lesa. Močno smo zaostali zlasti v izvozu bukovce celuloze in bukovih drv in nikakor ne bi mogli trditi, da je plan lesne proizvodnje uspešno izpolnjen, če ne bo izpolnjen tudi njen glavni namen: izvoz.

Da se to kritično stanje popravi, je v zadnjih dneh junija napovedala Generalna direkcija za lesno industrijo LRS tekmovalje vsem generalnim in glavnim direktorjem v čim boljšem izpolnjevanju plana izvoza in oddaje.

Tekmovalje, ki se je razveljavilo med lesnoindustrijskimi podjetji, je na eni strani pokazalo, da sleherni še tako težko nalogo z uspehom izvršimo, če pri izpolnjevanju teh nalog sodeluje

vse ljudstvo, združeno v Osvobodilni fronti. Na drugi strani pa, če je tekmovalje pravilno organizirano in če rešuje kritične točke proizvodnje.

Ko je bil plan izvoza tovarne pohitva v Duplici in nevarnosti, so v juniju pomagali frontovci. Med njimi je bilo tudi 81 vojakov, ki so se pri delu izkazali, saj so zložili 120 kub. metrov lesa.

Prav poseben uspeh pa so dosegli v lesnoindustrijskem podjetju v Kočevju, kjer so v 20 urah odpremlili 208 vagonov lesa, medtem ko so v 19 urah na postajah Ortnek, Zlebit, Dobrepole in Ribnica naložili in odpremlili 247 vagonov lesa.

Pri tekmovalju lesnoindustrijskih podjetij, ki je bilo usmerjeno na spravo, odvoz in oddajo lesa ter na čim smotnejšo izrabo vprežne živine, je vsako podjetje prešlo svoj operativni plan. Ta plan je pred vsem upošteval zaostanke pri izvrševanju polletnega

plana tako, da so podjetja, ki so v prejšnjih mesecih slabše izpolnjevala svoje planske naloge, imela večji tekmovalni plan.

Pri ceniuti tekmovalnih rezultatov, je v težki borbi zasedlo lesnoindustrijski organi in letalske sile kršili jugoslovansko-albansko mejo. Ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ je po pristojnih državnih organih preverilo obtožbe iz te note, danes pa je izročilo albanskemu poslanstvu v Beogradu notu, v kateri ugotavlja, da navedbe v albanski noti ne ustrezajo resnici in da z jugoslovanske strani ni bilo storjenega ničesar od vsega tega, kar se v albanski noti pripisuje jugoslovanskim organom. Res je, da se je delj časa kršila jugoslovansko-albanska meja, vendar to delajo edinele albanski obmejni organi. Te kršitve se ponavljajo in postajajo zmeraj hušje. Čeprav so jugoslovanska oblastva na to že večkrat opozarjale albansko vlado in čeprav je jugoslovanska vlada predlagala konkretne ukrepe, da v prihodnje ne bi več prišlo od tega.

Na drugem mestu je lesnoindustrijsko podjetje Ajdovščina, kjer so izvršili plan spravila s 160 odstotki, plan oddaje lesa na glavna skladišča pa z 203 odstotki. Vendar pa je bil njih tekmovalni plan znatno nižji od tekmovalnega plana lesnoindustrijskega podjetja Kočevje. V času tekmovalja so iz Ajdovščine odpremlili 258 vagonov. Omenjenima podjetjema sledijo lesnoindustrijska podjetja: Brežice, Bled, Ribnica, Novo mesto, Konjice, Kranj, Il. Bistrica, St. Peter, Maribor, Cerknica, Nazarje, Ljubljana, Murska Sobota, Postojna, Slovenjgradec, Dravograd in Celje.

V času tekmovalja so lesnoindustrijska podjetja odpremlila v celoti 3000 vagonov lesa, kar pomeni 100 vlakov po 30 vagonov. Dobra tretjina teh vagonovskih pošiljk lesa je bila namenjena izvozu.

S tem tekmovaljem se je odstotek izvršitve plana lesne proizvodnje močno dvignil, vendar po potrebnih prihodnjih organizacij tega tekmovalja gledati tudi na to, da se bo pri nakladanju vagonov pazilo na kvaliteto izdelkov, kajti v nekaj primerih je bilo blago, ki je bilo namenjeno za izvoz, poslano za našo notranjo potrebo.

Za izredni uspeh v tem tekmovalju zaslužijo vse priznanje delovni kolektivi lesnoindustrijskih podjetij, vse množične organizacije, Fronta, AFZ, Zveza borcev in osebje naše železniške službe, med njimi šef kočevske postaje tovariš Dolenc. To tekmovalje je med drugim pokazalo, da bomo uspešno izpolnili letošnje naloge lesne industrije, če se bodo vsi vodilni tovariši zavedali odlične vloge, ki jo ima izpolnitev plana lesne industrije za naše gospodarstvo, posebno še glede na izvoz.

Nota vlade FLRJ albanski vladi

Beograd, 18. jul. (Tanjug.) Albansko poslanstvo v Beogradu je 10. julija izročilo ministrstvu za zunanje zadeve FLRJ notu, v kateri je protestiralo, češ da so jugoslovanski obmejni organi in letalske sile kršili jugoslovansko-albansko mejo. Ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ je po pristojnih državnih organih preverilo obtožbe iz te note, danes pa je izročilo albanskemu poslanstvu v Beogradu notu, v kateri ugotavlja, da navedbe v albanski noti ne ustrezajo resnici in da z jugoslovanske strani ni bilo storjenega ničesar od vsega tega, kar se v albanski noti pripisuje jugoslovanskim organom. Res je, da se je delj časa kršila jugoslovansko-albanska meja, vendar to delajo edinele albanski obmejni organi. Te kršitve se ponavljajo in postajajo zmeraj hušje. Čeprav so jugoslovanska oblastva na to že večkrat opozarjale albansko vlado in čeprav je jugoslovanska vlada predlagala konkretne ukrepe, da v prihodnje ne bi več prišlo od tega.

Sovjetski organi aretirali predsednika jugoslovansko-avstrijskega kulturnega združenja

Dunaj, 18. jul. (Tanjug.) Avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je 1. julija izdalo poročilo o aretaciji 70-letnega predsednika jugoslovansko-avstrijskega kulturnega združenja Oskara Birole, Birole so sovjetski organi odpravili na demarkacijski črti z vlaka, ki vozi na progji Selzthal-Amstetten. O njegovih usodi ne vedo nič. Avstrijske oblasti so posredovale pri sovjetskih organih, da bi Borolo izpustili.

Madžarski pravosodni minister odstopil

Budimpešta, 18. jul. (Tanjug.) Uradno poročajo, da je madžarski pravosodni minister Istvan Ris odstopil, za novega pravosodnega ministra je bil imenovan dr. Molnar, bivši zunanji minister in veleposlanik v Moskvi. Istvan Ris je pripadal socialno demokratični stranki, preden se je ta leta 1948 združila z KP Madžarske.

Pred dograditvijo prvega dela NAJVEČJE HIDROCENTRALE na Hrvatskem

Na gradbišču hidrocentrale »Vinodole« v Hrvatskem Primorju, ki bo največja hidrocentrala na Hrvatskem, so letos gradbena dela naglo napredovala. V južnem delu te hidrocentrale bodo gradbena dela v kratkem zaključena. Izvršiti je treba še nekaj betonskih del v zadnjem delu cevododa na Ličpolju in zaključna betonska dela v 4,2 kilometra dolgem vodnem predoru skozi hrib Kobiliak. Velika podzemeljska strojnica v Triblju pri Crikvenici je že zgrajena. Te dni bodo začeli v strojnici montirati mostni žerjav z nosilnostjo 60 ton, nakar se bodo začela dela za montažo prvega turboagregata. Na gradbišču dovažajo velike strojne dele in jeklene cevi.

Po popolni dograditvi bo centrala imela 6 velikih Peltonovih turbin. Vsaka bo dajala 14.000 kilovatov. Tako bo imela celotna centrala zmogljivost 84 tisoč kilovatov. Po zmogljivosti bo torej še za polovico večja kakor centrala Mariborski cток. To velikansko moč bodo v centrali Vinodol dosegli z razmeroma majhno količino vode, toda ob

zelo velikem padcu, ki znaša 850 m. Od vodostana na pobočju hriba Kobiliak bo speljana voda do turbin v strmih padcu po jeklenem cevododu, dolgem 1300 m.

Letos bo centrala začela obratovati s prvim agregatom. Za pogon tega agregata zadostuje voda iz akumulacijskega bazena Bafer onkraj hriba Kobiliaka, kjer je že zgrajena dolinska pregrada.

V podzemeljski strojnici bo montažna dela izvršilo podjetje »Hidromontaža« iz Maribora. Podjetje »Dalekovoda« pa postavlja nosilce za daljnovidno centralo v Triblju do potrošnih središč. Gradbišče centrale Vinodol se razteza v dolžino okrog 20 km. V severnem delu gradbišča pri Fužinih se nadaljujejo »obsežna gradbena« dela za zgraditev še dveh akumulacijskih bazenov, od katerih bo največji bazen, ki bo zajel vodo Lokvarke. Sedaj kopljeta temelje za lokvarsko dolinsko pregrado in predor, ki bo zvezal lokvarski bazen z južnim delom celotnega vodnega sistema.

V zagrebški oblasti so letos pridelali 2000 vagonov več žita

Novoizvoljeni oblastni ljudski odbor zagrebške oblasti je imel te dni svoje prvo zasedanje, na katerem je predsednik izvršilnega odbora tov. Marko Belinić podal obširno poročilo o upravnih in gospodarskih vprašanjih te oblasti. Posebno zanimiva so bila njegova izvajanja glede letošnje žitne letine in odkupa.

Kakor je znano je v gospodarskem letu 1948-49 ostalo na Hrvatskem precej neobdelane zemlje. To se letos ni ponovilo. Z žitom (pšenico, ržjo, jčmenom in ovsmo) je bilo v zagrebški oblasti posejano 92.274 ha; če odštejemo površine, ki jih je bilo treba spomladati preorati, ostane 91.124 ha. To pa je za skoraj 20.000 ha več kakor v prejšnjem gospodarskem letu, ko je bilo posejano s žitom v tej oblasti le 71.800 ha. Čeprav je suša deloma pri-

zadela posevke ovsa, celotni pridelek žita ni slab in se s sigurnostjo lahko računa, da je znašal povprečno 7 metrskih stotov na oral (to je 12,2 metrska stota na hektar). Predvsem zaradi večje pridelovalne površine so letos v zagrebški oblasti pridelali 2000 vagonov žita več kakor prejšnje leto, namreč 11.162 vagonov.

Te podatke je tov. Belinić navedel v zvezi z govoricami, ki jih širijo na deželi, češ da bo zaradi suše slaba letina. Res je suša precej prizadela koruzo, krompir, fižol in zelje, vendar se stanje lahko še bistveno popravi. Vsekakor pa je pridelek belega žita kakor rečeno znatno večji kakor je bil v prejšnjem letu. Navzlic temu znaša letošnji predpis za odkup žita le 1600 vagonov nasproti 1828 vagonov v lanskem letu. Med drugim je tov. Belinić tudi omenil, da je v zagrebški oblasti okrog 50.000 potrošnikov zagotovljene preskrbe, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo in jim zagotovljena preskrba dejansko ni potrebna.

Rekord v rudniku Zajača

Ob podpisovanju ljudskega posojila in sprejemu zakona o delavskih svetih se je začelo v rudniku Zajača tekmovalje za povečanje proizvodnje. Včeraj je brigada Tihomira Jездiča s svojimi štiričlanskimi brigadami 68 vagonov rude in preselila dnevno normo s 318%, kar je doslej največja storitev v rudniku Zajača.

Po zadnjem dežju se obeta boljši pridelek koruze v vsej državi

Dolgotrajna suša je v mnogih krajih naše države kvarno vplivala na razvoj koruze in nekaterih industrijskih rastlin. Ponekod je bila bojazan, da bo zaradi suše pridelek slab. Te dni pa je deževalo po vsej državi. Ob zadostnih padavinah je pričakovati, da se bo stanje poznih poljskih kultur, zlasti koruze, hitro zboljšalo. Največ koristi je dež prinesel Vojvodini, kjer si obetajo hitro zboljšanje stanja koruze, vrtnin in industrijskih rastlin.

Prvi pridelek breskev v Osojniki v zadrugi

Na domačih in tujih tržiščih so se pojavile letos prvič breskve iz sadjarke zadruga Osojniki pri Ptujju. Te breskve so prvi plodovi velike breskove plantaze, ki so jo zadržniki zasadi v letih 1947 in 1948. Zadruga je letos dala na trg že nad 6000 kg breskev. V vsej sezoni jih bo dala okrog 2 vagona. Sedaj obsega breskove plantaze osojniške zadruga 14 ha. Vsa hektar plantaze je stal zadržniške po končanem delih 45.000 din. Letos so breskve obrabile na 4 hektarjih, pridelanje leto pa bo dala plodove vsa plantaza in zadržniki bodo dobili vr. njen ves demar, ki so ga vložili v plantazo. Letošnji pridelek je zelo lep. Breskve so odlične okusa in večnoma debele kakor jabolka. Plantaza obdeluje v zadrugi posebna plantazna brigada, ki šteje 32 članov. Brigada opravlja vsa dela s pomočjo strojev. Prav sedaj obira in sortira breskve. Prihodnja leta bodo zadržniki povečali plantazo za 12 ha, na 15 ha pa bodo uredili plantazo hrusk, poleg tega pa na enaki površini tudi moderato urejen vinograd.

Festival renesanse v Dubrovniku

V Dubrovniku bo od 6. do 20. septembra festival renesanse, ki bo pokazal razvoj kulture in umetnosti Dubrovnik in deloma tudi Dalmacije v 16. stoletju. V Umetnostni galeriji v Dubrovniku bo odprta razstava starih dubrovniških umetnikov-slikarjev 15. in 16. stoletja. Poleg tega bodo med festivalom razstavljene tudi druge kulturne pridobitve Dubrovnik v drugih stoletjih tako Etnografska razstava, ki se bo po festivalu spremenila v etnografski muzej, v samostanu »Malih bratov« se bo obnovila znana dubrovniška apoteka iz 13. stoletja, ki je ena najstarejših v Evropi. Do festivala se bo dokončalo letno gledališče, ki se nahaja poleg mestnega parka. Gledališče bo lahko sprejelo 1500 gledalcev.

Resolucija predsedstva Nacionalnega komiteja Jugoslavije za obrambo miru in predstavnikov vseh družbenih organizacij ter ljudi, ki se bavijo z javnim delom

Beograd, 18. jul. (Tanjug.) Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru je obravnaval vprašanje borbe za mir in poslušal mnenje predstavnikov množičnih organizacij, javnega in kulturnega življenja Jugoslavije ter je na podlagi tega sprejel teke sklepe:

1. Narodi Jugoslavije posvečajo danes s svojo vlado na čelu največjo aktivnost mirnemu ustvarjalnemu delu za gospodarski in kulturni dvig države, pri čemer grade v njej novo socialistično družbo. Zaradi tega so življenjsko zainteresirani, da se obrani mir na njihovih mejah, na Balkanu in po vsem svetu.

Naši narodi, ki se bore za mir in podpirajo sleherni iskreno delavnost za ohranitev in utrditev miru, se hkrati bore tudi za spoštovanje načel enakopravnosti med narodi in državami in svobodno notranji narodni razvoj teh narodov. Zigosajo sleherni politiko, ki vodi do povečanja vojne nevarnosti v svetu in obsojajo oboroževalno tekmo. Nasprotujejo uporabi atomske bombe in drugih sredstev za uničevanje. Z besedami in dejanji se bore za uresničitev načel organizacije združenih narodov, s čimer se aktivno bore in solidarizirajo z željami milijonov preprostih ljudi v vseh državah sveta po nedeljivem miru.

Borec se za svobodno razvoj in samostojnost, so se Jugoslovani v drugi svetovni vojni uspešno uprli napadu nemških, italijanskih, madžarskih, bolgarskih in drugih osvajačev. V tej borbi je dal življenje vsak osmi državljani te države. Te veikiške žrtve niso bile zaman, kajti Jugoslovanski narodi so si z zmago v vojni zagotovili svobodo in pravico, da grade svoj notranji red tako, kot to želi veikiška večina državljanov. Po vojni so državljani Jugoslavije zastavili vse svoje sile, da bi zacelili veikiške vojne izžube in pustošenje, da bi v graditvi socializma utrdili neodvisnost svoje države in omogočili čim višjo stopnjo svobode ter blaginje slehernega posameznika in vseh svojih narodov, ki so toliko stoletij živeli v suženstvu, zaostalosti ter bedi.

Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru razglasa pred vso svetovno javnostjo:

1. da Jugoslavija, ki spoštuje pravico slehernega naroda do svobodnega in samostojnega razvoja, nima in ne more imeti nikakih napadalnih namerov proti drugim državam, da ne bo nikoli prišla za orožje kot sredstvo svoje nacionalne politike razen v samoohranbi.

2. Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru meni, da razlike v družbeni ureditvi posameznih držav ne smejo biti vzrok za ogrožanje miru na svetu, temveč da je danes glavni vzor vojne nevarnosti v področjih vpliva, politiki neenakopravnosti med državami, politiki vmešavanja v notranje življenje drugih držav, politiki gospodarskega izkoriščanja.

Odgovornost za hladno vojno nosijo predvsem tisti krogi v posameznih državah, ki si prizadevajo razcepiti svet na dva bloka, pri čemer spreminjajo številne druge države v navadne satelite bodisi prve bodisi druge strani. Le-te vodijo neposredno akcijo, da bi narodom ogrozili tiste pridobitve, za katere so se borili in so jih deloma dosegli v drugi svetovni vojni. Velešile se vmešavajo v notranje življenje malih držav in celo nekaterih velikih držav, določa se pot za prihod najbolj reakcionarnih vzalnih režimov, ali pa izvajajo politiko podjarmljanja z odkritim imenovanjem general-gubernatorjev. Na tujih ozemljih ustvarjajo vojaška oporišča in imajo čete ne le v državah, premaganih v vojni, temveč tudi na ozemljih bivših zavezniških držav.

Ti krogi izvajajo na ta ali oni način v obliki različnih načrtov ali snesebične pomoči v resnici politiko podrejanja ekonomike posameznih držav, za katere mislijo, da spadajo v njihovo vplivno področje. Te politike ne izvajajo več samo proti zaostalim malim državam, temveč tudi proti razvitiim, kot so evropske države.

Sestavni del politike vplivnih področij, ki stremi se k nadaljnji razširitvi in vodi k vedno globlji razcepitvi sveta na dva bloka, je tudi politika ustvarjanja umetnih pregrad v mednarodni trgovini, kar onemogoča normalni razvoj trgovine, zlasti v Evropi, povzroča veikiško škodo vsem državam in ruši tiste temelje, na katerih naj bi se razvilo in okrepilo miro-ljubno sodelovanje med narodi ter državami na svetu.

Sovjetska zveza in vzhodnoevropske države so šle v tej politiki še korak dalje in vodijo proti Jugoslaviji gospodarsko blokado, kakršne zgodovina gospodarskih odnosov še ni zabeležila. Taka politika še bolj ruši mir v Evropi in na svetu.

V opravičilo politike vplivnih področij, ki je tudi določila do vedno ostrejših razcepitve sveta na dva bloka, si izmišljajo najrazličnejše nedome. kratične in neznanstvene teorije no prednosti znanosti in avdionil vloga kake velesile, o prednosti načina življenja druge velesile, zanikajo kulturne in znanstvene uspehe posameznih narodov, ustvarjajo monopol pri širjenju tendenčnih obvestil, izmišljajo si različne laži za vodenje hladne vojne.

3. Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru meni, da ima vsaka država pravico do čisto, popolne neodvisnosti in suverene enakosti z dru-

Protesti madžarske manjšine v Jugoslaviji

Novi Sad, 19. jul. Nasilno preseljevanje pripadnikov naše nacionalne manjšine je zbudilo med madžarsko nacionalno manjšino v Vojvodini upravičen protest in ogorčenje. V obmejnih krajih naše države so imeli Madžari protestna zborovanja, na katerih so obsodili ta zločinski postopek madžarske vlade. Na protestnem zborovanju v Cantaviru, ki se ga je udeležilo okrog tisoč Madžarov, je govoril o tem ljudski poslanec Mihal Olajš. Tovarišu Titu so poslali brzojavko, v kateri pravijo med drugim: »Najodločneje protestiramo proti preganjanju pripadnikov jugoslovanske nacionalne manjšine na Madžarskem, ki jih madžarske oblasti podijo iz njihovih domov in selijo v nezname kraje. Delovno ljudstvo Cantavira dejavno sodeluje pri naporih naše vlade, da bi obvarovala mir in neodvisnost države, to najhujše sovražno dejanje madžarske vlade pa dokazuje, da so njeni smotri drugačni.«

Protestna zborovanja in konference so imeli tudi v Martoszu, Kanjiži, Trešnjevki, Adi in drugih krajih, v katerih žive pripadniki madžarske nacionalne manjšine.

Tudi v leadavskem okraju protestirajo

Dne 16 in 17. t. m. so bila po madžarskih vaseh leadavškega okraja protestna zborovanja, na katerih je madžarska narodna manjšina odločno protestirala in obsojala politiko madžarske vlade nad slovensko narodnostno manjšino na Madžarskem. Obsojali so početje madžarske policije nad porabskimi Slovenci, ki je podobno fašističnim metodam iz časov okupacije; preganjanje jih, razarodujejo in izseljujejo z njihovih domov. Rakošijeva policija sili porabske Slovence, da sprostoovoljno podpišejo odločbo o izselitvi, da se odrekajo svoji matični državi FLRJ Jugoslaviji in da obsojajo sedanjo politiko vlade FLRJ. Spričo vsega tega madžarska narodna manjšina v leadavskem okraju izraža solidarnost in sočutje s preganjanimi Slovenci na Madžarskem in odločno protestira proti taki podli politiki madžarskih oblasti.

Za 100 odstotkov več, odkar so v zadrugi

Zadržniki iz Manžana v istrskem okrožju so ob lanskim letini zmajevali z glavno. Ni šlo tako kot so mislili. Nabrali pa so si dovolj izkušenj in na njih utrdili svojo zadrugo. Kaj pa letos? Sami pravijo: »Do konca junija smo imeli več dohodkov kakor lani vse leto. Grah in češnje so nam precej vrgli. Tudi pšenice imamo še enkrat več kakor lani, glavni dohodek pa nam bo prinesla zelenjava. Nasajenih imamo nad 20.000 paradiznikov in obetajo lep pridelek. Tudi s fižolom in jedilnimi bučami imamo posajene precej površine. Prihodnje leto bo za 100 odstotkov boljše. S podporo ljudske oblasti smo si kupili več strojev, s katerimi si bomo olajšali delo. Kupili smo traktor, ki nam je že letos veliko pomagal, vprežne grablje, kosilnico, frezo (ročni traktor), sejalni stroj in slamožrnico; z izkupičkom pa bomo kupili še nove stroje. Tako pri nas še nismo nikoli obdelovali zemlje in toliko tudi še nismo pridelali na naših njivah. Odkar smo pa v zadrugi, žanjemo uspehe.«

Nadaljevanje na 2. strani

